Št. 27. V Trstu, v soboto 3. aprila 1886. Tečaj XI.

EDINOST

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

»V edinosti je moč«.

»EDINOST« izhaja 2krat na teden vsako sredo in saboto o poludne. Cena za vse leto s prilogo 7 gl., za polu leta 3 gl. 50 kr., za četrt leta 1 gl. 75 kr. — Sama priloga stane 1 gl. 50 kr za celo leto. — Posamezne številke se dobivajo pri opravništvu in v trafikah v Trstu po 5 kr., v Gorici in v Ajdovščini po 6 kr. — Naročnine, reklamacije in inserate prejema Opravništvo, via Torrente, »Nova tiskarna«.

Vsi dopisi se pošiljajo Uredništvu »via Torrente« »Nuova Tipografia;« vsak mora biti frankiran. Rokopisi brez posebne vrednosti se ne vračajo. — Inserati (razne vrste naznanila in poslanice) se zaračunijo po pogodbi — prav ceno; pri kratkih oglasih z drobnimi črkami se plačuje za vsako besedo 2 kr.

Delal podporno društvo v Trstu.

Kakor vsako leto, izdalo je to za Slovence tako važno društvo tudi letos svoje letno poročilo za leto 1885, iz katerega je razvidno jako ugodno stanje društva. — Mi moramo temu poročilu le še prideti, da je naša najsrčnejša želja, da bi se slovenska, hrvatska in srbska inteligencija v Trstu v tem humanitarnem društvu podajala roke ter na vso moč pomagala, da društvo doseže prelepe moralne in materijalne svoje cilje. —

Zanimivo poročilo glasi se tako-le:

Poročilo za leto 1885.

Gmotni in moralni uspehi društva so bili leta 1885. gotovo veliko boljši in lepši, nego v letu 1884. in dejanski rezultati letnega računa so se približali proračunu sprejetem na zadnjej glavnej skupščini, kajti društveno premoženje se je pomnožilo v letu 1885. za 3000 gld. in več.

Društvo ima denes okolo 16.000 gld. premoženja, od katerega je nad 11.000 gld. gotovine na razne načine sigurno naložene.

K dobrim uspehom je letos tudi mnogo pripomogel društveni zdravnik zbog opravičene strogosti in natančnosti, katera morda preseda nepoštenim, ali je eden prvih pogojev za dobrobitje društva. Ker pa je društveni zdravnik imel zadnji čas veliko posla zbog vednega množenja družabnikov in družabnic, je društvo najelo v osebi gospoda dr. Grubišiča še enega zdravnika, in odbor si je svest, da bode tudi ta njegov korak zdatno pospešil društvene interese. Naše društvo zdaj svoja zdravnika boljše plačuje, nego pred dvema letoma, ali ono s tem le pospešuje blagost društva, o čemur se je odbor po večletnih skušnjah popolnoma osvedočil.

Naše društvo se je začelo posebno proti koncu leta 1885. dobro množiti in je v zadnjem času pristopilo prav lepo število družabnikov, pa še več družabnic; lansko leto (1885) je v obče k društvu pristopilo 212 družabnikov in 169 družabnic. V tekočem letu pa je odbor v društvo sprejel 70 novih udov in 84 novih družabnic. Izbrisal je lansko leto odbor iz društva radi neplačanih tednin 92 moških in zarad prestopka §§. 8. in 14. društvenih pravil 8 moških in zarad neplačanja tednin 64 ženskih.

Umrlo je v letu 1885. jednajst družabnikov in ena družabnica, katerim se je izplačala pogrebščina od 330 for.

Umrli so namreč lansko leto ti le udje: Stanič Josip, Copič Josip, Tance Tone, Zlobec Tone, Volk Franjo, Giakuc Jakob, Mahne Josip, Spetič Tone, Cene Josip, Kerma Ivan, Merku Filip — Vrčon Franja.

Ako primerjamo število na novo pristoplih družabnikov in družabnic se številom zbrisanih in umrlih, razvidimo, da se je društvo do denes pomnožilo za 205 družabnikov in družabnic.

Koncem lanskega leta imelo je društvo 1232 možkih rednih udov in 309 družabnic, enega častnega uda, 7 ustanovnikov in 24 podpornih udov.

Zadnjih je veliko premalo; pri mnogej slovanskej inteligenciji v Trstu ne bi se bilo nič čuditi, ko bi društvo štelo 200 do 300 podpornikov, kakor je to pri nekaterih italijanskih enakih društvih. Podpisani odbor se torej obrača pri tej priliki do slov. inteligencije v Trstu s prošnjo, da se *bolj briga za to jako važno društvo.*

Bolnikov je imelo društvo lansko leto 394 možkih in 57 ženskih, vsi skupaj so dobili podpore 8529 64. for.; 32 moškim in 9 ženskim pa je društvo dalo le zdravnika in zdravila.

Društvo je imelo lansko leto le en glavni občni zbor in sicer dné 29. marcija. Na tem zboru se je vršil navadni dnevni red, izvanredno pa se je sklenolo, da se pravilom doda določba, da se nobenega ne sprejme v društvo, ako je uže ud kacega druzega podpornega društva.

S to določbo se hoče deloma v okom priti zlorabi društvenega blazega namena.

Društveni odbor je razpravljal društvene zadeve v 61 sejah. — Lansko leto je odbor zopet najel novega uradnika, ker se je g. A. pl. Živic preselil iz Trsta ter službi odpovedal. Spremenili so se v teku lanskega leta tudi društveni prostori in to le na korist društva, ker so sedanji prostori veliko prikladnejši društvenim namenom in ker je lastnik poprejšnjega stanovanja društvu plačal 450 gld. zato, da je ono zapustilo poprejšnje prostore pred pogojeno dobo.

Odbor je lansko leto priredil te le veselice:

10. januvarja v gledišču Fenice ples ženskega oddelka, katerega je obiskalo okolo 600 osob;

7. februvarja v gledišču Fenice veliki ples moškega oddelka, katerega je obiskalo nad 2600 osob in kateri je društveno premoženje pomnožil za skoro 600 gld.;

24. avgusta je društvo, kakor vsako leto, obhajalo rojstveni dan svojega visocega pokrovitelja. — Zjutraj je bila sv. maša pri sv. Antonu, pri katerej so peli društveni pevci; zvečer pa je bila prekrasna veselica na vrtu in v dvorani Zelenega hriba (Monte verde). Par tisoč Slovencev je tisto nedeljo zopet z največim veseljem spremljalo z godbo društveno zastavo v cerkev in iz cerkve;

1. novembra je bila maša pri sv. Antonu za rajnke družabnike in popoludne istega dné je peval društveni zbor žalostinke na tržaškem pokopališču v spomin rajnkim udom. To je lepa navada, katere se društvo drži uže več let.

8. novembra je društvo imelo koncert s plesom v dvorani Zelenega hriba (Monte verde);

31. decembra je društvo imelo v lastnih prostorih prav lep Silvestrov večer, ki je društvu tudi materijelno koristil.

Društvo je lansko leto kupilo 56 novih knjig in g. V. Dolenc podaril je 22 knjig; knjižico pa je letos večkrat pregledal in vredil knjižničar, gospod *Gregor Jereb.* Vsej tej gospodi bodi na tem mestu izrečena presrčna hvala.

Lansko leto je 926 čitateljev prečitalo 1234 knjig. To jasno kaže, da društvo dobro pospešuje duševni napredek mej tržaškimi Slovani in prav zato se odbor tudi letos obrača do rodoljubov s prošnjo, naj bi tudi v bodoče *ne pozabili* važne knjižnice delalskega podpornega društva. Nekoliko časa so se tudi nekateri neuki udje podučavali v čitanju, pisanju in računjanju. Narodno novinarstvo je, kakor vsa poprejšnja leta, tudi lansko leto

---

PODLISTEK.

Narodne pripovedke

iz spodnje Štirske.

Zapisal in nabral mej narodom Brežki.

(Konec).

Grofu povedo in on mu reče: Stori, kar ti zapovedujem, drugače pa se mi poberi izpred oči, da te ne bom videl več. Zapovedujte! reče hlapec. Grof: Zapovedujem ti, da vso to slamo, kar je imam, po noči znosiš na bližnjo visoko goro; mlatiči so mi rekli, da si rekel, če treba, da to v enej noči storiš, tedaj stori, če ne, dam te ustreliti.

Vedel je za pomoč, pa vendar so ga težave obhajale in težak kamen mu je na srcu ležal, zmisli se na tistega osla, katerega je rešil gotove pogube in zdajci se začuje od daleč riganje trume oslov, vedno bliže in bliže, na čelu oni, katerega je rešil deček.

Kaj hočeš? praša ga prvi. Čem, da vso to slamo, kar je grof ima, iznosite to noč na to le goro. Zdajci jamejo nakladati si slamo in tako obtovarjeni drug za drugim odhajajo na goro, pa bilo jih je toliko število, da zadnji niso imeli kaj nesti, še hlapca so odnesli.

Hlapec vidi, da je izvršeno njemu naloženo delo, lepo se zahvali vsem, da so prišli v tako obilnem številu ter vesel otide domu spat. Mlatiči pa, ki so spali, niso nič slutil, vstanejo na vse zgodaj in gredo gledat, pa kaj vidijo? ni ene slame ni bilo najti.

Hudo jezni na tega »čarovnika« pravijo: V kozji rog ga vendar ugnati moramo. Ves dragi dan zarote kujejo zoper njega. Zvečer pa zopet rečejo grofu: Milostivi gospod! vaš sluga je rekel, da si upa še tisto noč celo mesto postaviti na bližnjej reki iz samega čebelinega voska in prek reke most, ki se bo svetil, kakor »nebeški Jeruzalem«, če pa ne, da si on rablju glavo odsekati. Grof to zasliši, hitro pokliče slugo pred se ter mu z grozečim glasom govori: Ti predrzneš! poglej tam le na steno, tam visi sablica ostra kakor brijavnica (britva), to je tvoja smrt! početek pa boš imel v tej reki, v katero boš vržen, da boš za hrano ribam. Te besede je molče poslušal, pa pri srcu ga vendar nekaj zbode, tako da le s težavo pride iz hiše gospodove; gre v samoten kraj, tam padne na kolena, povzdigne svoje roke in moli in prosi Boga, da bi mu on pomoč dal, težavni posel zvršiti.

Pa kar naglo je priletela bučela in mu rekla: Moj rešitelj! pojdi brezi skrbi spat, kar si želiš, to bo to noč učinjeno, predno solnce zjutraj izza hribov prisije. Res gre, leže na svoje počivališče, pa spati ne more, ker so ga vendar skrbi trle. V grajskem turnu bije ura dvanajst, naš sluga pa še ni stisnol očesa — zdihuje: Oh! kaj bo — kaj bo — ura dvanajsta je to! Odpre dveri svoje spalnice, ter se ozre dol na vodo, da vidi, kako se kaj tam godi, zagleda neštevilno trumo bučelic, kako one marljivo nosijo vosek, delajo mesto in most. Obrne se, zapre duri, ter vesel zadremlje in spi do belega dne brezi skrbi.

Grof tudi to noč ni mogel spati. Zarana vstane, gre pogledat, kakovo mesto »spovano« na vodi je; odpre okno in kaj zagleda — mesto, oh! prelepo mesto, kakor bi bilo iz samega zlata, stene mesta so bile iz samih rožic, zidovje se je svetilo, kakor nebeški Jeruzalem; bilo je dvanajst vrat svetlejših od solnca, katero se je zdaj pokazalo izza hribov. Most od brega do mesta je bil tako krasen, umetno in mehanično sestavljen, da se kaj enakega popisati ne da. Po mostu hodi cela truma srečnih meščanov v prekrasnih opravah, eden je imel lepšo od druzega; slišalo se je petje tako milo in lepo, bilo je podobno angeljskemu petju, katero pojejo v nebeškem Jeruzalemu le nedolžni otročiči in angeljci.

Sredi mesta je bil velikansk tempelj z visokim turnom, iz katerega se je slišalo ubrano donenje zvonov, vse je drenjalo proti templu.

Prikaže se z velikim spremstvom kralj mesta v snežno-belej opravi, vse je lesketalo na njem, sliši se godba — tron njegov je bil najlepši, postavljen sredi tempija — sede na tron, v roki ima žezlo, godba potihne. Kralj vstane, vse ljudstvo pade na svoje obraze ter kliče: Velik si — in Hozana.

Grof to vidi, ne more se premagati, pokliče hlapca pred se in mu tako govori: Dragi moj! veliko si prebil, veliko več učinol, zato te čislam od te dobe nad vse, rad te imam kot lastnega sina, dati ti hočem lastno edino svojo hčerko Jozefino.

Moje oči niso še nikdar tega videle, uha ni slišala in srce ni tega poželelo, kar sem skušal, videl in slišal — sedaj rad umrem — tvoje je vse: grad, posestva, moja edina hči, vse moje blago in imetje ti izročam. Prosi pa Boga za blagoslov, da ti srečo da v vseh tvojih poslih, bodi zvest Bogu, zvest carju in zvest svojej ženi.

Mlatiče pa je dal grof vse na grmadi sežgati, ker so toliko lažnjivega o tem poštenem hlapcu govorili. V kratkem se je vršila poroka, vse živo je bilo ta dan v gradu, mnogo odlične gospode se je sešlo, znanci, rodbina in prijatelji starega grofa. Slišalo se je streljanje topičev daleko po nižavi, da je jek odmeval po okolici, v gradu je bila vsa praznično opravljena družina starega grofa. Krasna in zala nevesta Jozefina je denes nekako vesela in šaljiva. Zdaj pa zdaj oklene se z rokami svojega ljubljenega ženina, solze ljubezni jej igrajo v očeh; pač srečna zakonska; kdo jima bo to srečo zavidal?

Iz bornega hlapca je postal grajčak naš znanec, bil je srečen na tem ubogem svetu, zadovoljen in potrpežljiv je svoje stariše k sebi poklical in na zadnje jim zatisnol oči.

Grof uže sivolasi starec je tudi k malu umrl, tudi njemu je zatisnol oči, kakor tudi grofinji, ki je še par let dalje živela in učakala unuka čvrstega kakor riba. Fantek se je najraje igral pri babici katera ga je kaj rada imela, da jej je kratek čas delal in skakljal za pisanimi metulčki po grajskem vrtu.

Dolgo še sta mlada živela v lepem miru, dobila sta več otrok, kateri so vsi bili pridni in na veselje roditeljem.

Ona se tudi postarata in bliža se smrt, katera ju loči telesno — srečno sta končala živenje na tej zemlji — tamkaj pa sta združena na večno.

zdatno pripomoglo našemu društvu; brezplačno je namreč društvo dobivalo te le liste: *„Gospodarski Poučnik“*, *„Naša Sloga“*, *„Slovenski Narod“*, *„Soča“*, *„Slovenski Gospodar“*, *„Novice“*, *„Edinost“*, *„Brencelj“*; po znižanej ceni pa: *„Zvon“*, *„Kres“*. Naročeno je bilo pa na *„Mir“* (3 iztise), *„Il Soldo“*, *„L'Adria.* Omeniti je tudi, da je društvo naročeno na knjige *„Slovenske Matice“* (2) *„Mohorjevega društva“*, *„Matice Hrvatske“* in da je brezplačno dobivalo knjige *„Društva sv. Jeronima“*. Vsem omenjenim slavnim uredništvom in društvom izreka odbor najtoplejšo zahvalo, priporočevaje se njihovej nadaljnej blagohotnosti.

Odbor more torej tudi letos konstatirati, da napreduje prav dobro ne le moški, temuč tudi ženski oddelek, v katerem se je začelo prav živahno gibanje, ker vsak teden pristopi uže nekaj časa sem po več družabnic. Družabnice imajo v novem stanovanju svojo lepo sobo se svojim lastnim pohištvom in ob nedeljah tudi svoje lastne domače zabave.

Kakor vsako leto, podaja odbor tudi letos svojim udom statistično primerjanje dohodkov in troškov, kakor sledi:

	1880		1881		1882		1883		1884		1885	
	for.	n.	for.	n.	for.	n.	for.	n.	for.	n.	for.	n.
Udje so plačali pristopnine in tedninе	1862	—	3795	01	6418	71	9912	88	12765	76	12662	09
Darov je dobilo društvo . .	169	45	929	35	1123	60	197	11	20	—	—	—
Veselice so dale čistega dohodka	275	31	297	55	—	—	550	09	683	47	672	92
Obrosti	14	16	98	58	150	81	292	60	357	87	396	86
Nasproti tem dohodkom je društvo potrošilo za podporo bolnikom, zdravila in zdravnike	188	42	1856	86	3421	16	6170	67	11404	91	10030	29
Za slavnosti in besede . . .	621	—	528	15	1338	05	844	83	909	19	937	34
Za nakup knjig in časnikov .	53	44	204	20	114	42	299	85	314	26	202	48
Za persko šolo	85	93	97	47	140	64	71	44	291	65	177	24
Imelo je društvo gotovine koncem leta	1016	94	3121	36	5022	67	8692	95	8882	30	11273	65
Skupnega premoženja koncem leta	1876	36	5046	55	7379	75	11260	31	13573	45	16066	88

V tem letu je društvo napravilo uže četrto veselico; uspeh teh veselic, posebno obeh plesov v predpustu, bil je uže sijajen, društvo je imelo pri obeh plesih okolo 1000 gld. čistega dobička. — V predpustnem času so bile v društvu vsak teden plesne vaje, zdaj se pa v prostorih društva ob nedeljah vrše predavanja.

Mala društvena posojilnica je tudi lansko leto mnogim udom pomagala iz zadreg, ob enem pa je bil nje denarni vspeh nepričakovano ugoden. Uprav zato pa se namerava iz male stvari za poskušnjo napraviti zavod, katerega bode vodil poseben odbor, in ker je stvar velike važnosti, zato se je nadejati, da se je poprimejo vsi slovanski krogi Trsta in okolice.

Podpisani odbor sklepa svoje poročilo z gorko željo, da njega nastopnik (novi odbor) še uspešnejše postopa in gospodari v korist društva, na katero smo po pravici ponosni mi tržaški Slovani.

Trst, 30. marcija 1886.

Odbor del. podp. društva.

Politični pregled.

Notranje dežele.

Iz državnega zbora. Naučni minister Gautsch je 30. t. m. v odgovoru na govor poslanca Pirquet-a razvijal svoj program o srednjih šolah. Rekel je, da boj za humanistični in realistični poduk še dolgo ne bode končan. Po njegovem menjenju se pravo izobraženje, ki se ima pridobiti v srednjih šolah, doseže le s humanističnim podukom. Glede olajšav pri zrelostnih preskušnjah, izjavil je minister, da se ne sme zahtevati manj, nego se zahteva zdaj. Ne morem privoliti, rekel je minister, da bi se omika naših osmošolcev le za eno zarezo nižje obesila. Minister je dalje izjavil, da ni poseben prijatelj postranskega poduka, kakor se zdaj na srednjih šolah goji. Doseže se z njim nič ne, še to ne, da zna govoriti francoski tisti, ki se je na naših gimnazijah osem let francoski učil. Jaz ponavljam: abiturjenti ne smejo manj znati, nego doslej. Ako pa se imajo pri vsem tem olajšave uvesti, posebno v spodnjih razredih, potem moramo deveto gimnazijalno leto ustvariti. Po nekem ukazu zadoščuje spolnjeno deveto leto živenja za vstop v gimnazijo; jaz mislim deseto leto, kakor najmanjšo starost za vstop v sredje šole določiti. Jaz se ujemam s predgovornikom glede belgiške osnove, ali v nekej stopinji sem nasprotnik razdelitve srednjih šol v dve vrsti sploh. Realke so gotovo marsikaj koristile, ali navadno so tisti, ki so dovršili gimnazijo, mnogo sposobniši ljudje od onih, ki so se izšolali na realističnih učiliščih. Minister razlaga učni načrt in opazi, da ni posebnega učnega načrta za nadarjene i nenadarjene učence; učni načrt se mora naslanjati na srednjo nadarjenost. Glede ubozih nadaljuje minister, morebiti naučno politiko v nekaterej zadevi promenim. Jaz želim, da nadarjeni ubogi učenec najde pot skoz gimnazijo in vseučilišče v javno živenje. Mi potrebujemo njegove moči, mi potrebujemo njegovega duha in toraj je želeti, da stopi v višje družabne kroge. Ali nenadarjenih ubozih ne potrebujemo, nasprotno je temu, oni ustvarjajo veliko nevarnost, katera se navadno premalo v poštev jemlje. Zato bom skrbel, da se stipendije zvišajo, ali le nadarjenim in jakim mladeničem dele. Minister naglaša, da zrelostnih preskušenj ne opusti in bo le za posamezne predmete oprostitev dovoljeval. Jaz želim, pravi minister, da se ustvarijo olajšave v srednjih šolah, in menim, da je prišel čas, uvesti predrugačbe, katere zahteva živenje in želje prebivalstva. Ali jaz menim, da vse, kar se ima zgoditi, mora sloneti na načelu, da omika ne trpi, ampak da ostane vsaj na tistej stopinji, na katerej je zdaj. Obžalujem, da za to ne vidim druge pomoči, nego da se čas učenja na gimnazijah podaljša. — V seji 31. marcija je zbornica, sprejela v podrobnej razpravi vse naslove naučnega poglavja »osrednja uprava« ter začela razpravljati poglavje »bogočastje«. Minister Gautsch je vsled razodetih želj in pritožb izjavil, da skusi pomoči prenapolnitvi črnoviške gimnazije in da bo tudi rad podpiral pomnožitev okrajnih šolskih nadzornikov v Galiciji. Poklic enega šolskega vodje v moravski deželni šolski svet ima le začasen značaj. To je zahtevalo nadzorovanje premnogih šol in vsled tega misli tudi število šolskih svetovalcev na Moravskem za enega pomnožiti. Na želje poslanca Bareuther, naj se poviša zalog, za umetniške namene, rekel je minister, da stori, kolikor mu bo mogoče. — Poslanec Sturm je interpeliral grofa Taaff-a, kateri ustavni zakoni doslej še niso izvršeni.

V seji 1. aprila je poslanec Schönerer predložil zakonsko osnovo glede vdržavljenja inseratov, kakor tudi odprave koleka za časnike in kavcije za časnike. Minister Gautsch je zopet odgovarjal na razna prašanja, mej drugim je rekel, da je dal deželnim šolskim oblastim ukaz, da se iz šolskih knjižnic odstranijo knjige, ki govore o vražah. Z nasvetom, da se za vseučilišče osnuje pripravljalni tečaj, ne more se minister sprijazniti. Glavne podloge vseučilišč se morajo pridržati, premnogemu obiskovanju pa nasproti delati. — Včeraj je bila zopet seja.

Državni zbor se, kakor poročajo dunajski časniki, pred veliko nočjo odloži in še le jeseni, najbrže meseca oktobra, zopet skliče. Vlada namerja pred veliko nočjo rešiti še proračun, zakon o črnej vojski in če mogoče, zakon o socijalizmu. Razprava zakona v ponesrečbah pa pride še le jeseni na vrsto. V mesecu maji se imajo sklicati deželni zbori, v mesecu septembru pa delegaciji, in sicer v Budimpeštu. — Zakon o preskrbovanju udov in sirot častnikov pa utegne še v tem zasedanji na vrsto priti. Nagodba z Ogersko pa do jeseni ne more priti na dnevni red, ker dogovori mej obema vladama, če tudi se bližajo koncu, niso še izvršeni.

Vnanje dežele.

Iz Belega grada so došla zadnje dni poročila, iz katerih je jasno, da dosedanja vladina politika ni mogla prodreti v ljudstvo. Srbski kralj se umika, a to umikanje zakriva. To se vidi iz teh le poročil: Poročilo od 31. marcija: Kralj je sprejel odstop Garašaninovega ministerstva. Ministri ostanejo v uradu do sestave novega ministerstva. Drugo poročilo od istega dne: Kralj je zopet naročil Garašaninu, naj sestavi novo ministerstvo. Tretje poročilo od istega dne: Garašanin ni sprejel naročila gledé sestave novega ministerstva, ampak je kralja prosil, naj ga odpusti; kralj je vsled tega odslovel vse ministre in poklical Ristića, naj on sestavi novo ministerstvo. To kaže na popolen prevrat srbske politike.

Iz Sredca se 1. t. m. poroča, da je veliki vezir brzojavno i nujno priporočil bolgarskemu knezu, naj sprejme predrugačeno nagodbo; knez pa je odgovoril, da se ne nikakor uda.

Bolgarsko-turško prašanje se vedno bolj zamotava, tako sicer, da nekateri uže hočejo vedeti, da Rusija zasede Bolgarijo, do kar pa sedaj vendar še ne pride, ker še je upanje, da se stvar mirno poravna. Bolgarski knez nikakor noče odstopiti od zahtevanja, da se imenuje za ves čas živenja generalnim guvernerjem vshodnje Rumelije; Rusija pa tega nikakor neče dovoliti, ampak zahteva imenovanje le za pet let. Če se tedaj bolgarski knez ne uda, ker Rusija gotovo ne odstopi od svojega zahtevanja, tedaj bo spor neizogiben. Velevlasti, ker so prepričane, da Rusija ne odjenja, stopile so na njeno stran ter naročile svojim zastopnikom v Sredcu, naj bolgarskej vladi naznanijo, da so se zavezale, rusko zahtevanje podpirati. Tudi turška vlada je vsled tega 30. marcija brzojavno bolgarskega kneza prosila, naj se občnemu zahtevanju uda. Vse je tedaj ležeče na bolgarskem knezu, kako se bolgarsko-rumeljsko-turško prašanje razvozla. Temu nasproti pa je veselo znamenje to, da so bolgarski časniki začeli jako sočutno o Srbiji govoriti. Če pride tedaj Ristič na krmilo srbske vlade, potem ni dvombe, da se sklene mej Srbijo in Bolgarijo pravo bratovsko prijateljstvo, kar bi jako ugajalo obema državama in tega bi veseli bili vsi dobri Slovani.

Ruski car in carica sta 31. marcija odpotovala na južno Rusko.

Grška hoče vojno nepogojno. V vojnem svetu, h kateremu so bili te dni sklicani vsi poveljniki raznih vojaških otdelkov, izrekli so se vsi za vojno. Vsa društva po deželi spodbujajo vlado k vojni. Grki, prebivajoči v turških deželah, pošiljajo ugodna poročila in tako je vlada primorana plavati z ljudskim menenjem. Grki se ne streznó, dokler ne bodo dobro tepeni.

Nemškega državnega zbora poslanska zbornica je 1. t. m. sprejela § 1. zakona, ki vladi dovoljuje sto milijonov za naseljevanje Nemcev v vshodnjej Prusiji, da se Poljaki potisnejo iz dežele. Tako se zatirajo — Nemci!

V Belgiji so delavci po trdih bojih z vojsko podlegli; vlada jim je zagotovila, da stori vse mogoče v zboljšanje njihovega stanja, posebno jih bo rabila pri delanju postranskih železnic. Ob enem pa je tudi izdal glavni svet delavske stranke poziv, v katerem zahteva, da se brez odloga pričnо javna dela in uvede splošna volilna pravica ter zahteva od delavcev, naj pokažo, da so se naveličali v domovini biti za nič druzega, razen za klavno živino in za žrtve na bojiščih.

V Bazlu na Švicarskem so tudi delavci opustili delo, ker se jim ni dovolilo desetурno delo na dan.

Angleška vlada dela priprave, da pokliče velik del angleške vojske iz Egipta. Angleški vojaki na sudanskej meji netè le fanatizem mej Sudanci, zato na mesto angleških pridejo na mejo egiptovski vojaki. Angleški vojaki ostanejo le v Kahiri in Aleksandriji za varstvo namestnega kralja.

Vest, da je avfganska mejna komisija ustavila nadaljevanje svojih del, preklicuje se iz Londona; dela se brez prenehljaja više, dvomljive točke pa se predlože obema vladama v konečno razpravo. Angleška vlada želi naglo rešitev avfganskega prašanja. Vse pa vendar ne teče gladko. Predolgo se ta stvar uže uleče.

Iz Anama se poroča v časnik »Missions Chatoliques«, da je bilo konci meseca januvarja v deželi Kvangbini zopet proganjanje kristijanov. Umorjen je bil en duhovnik in 442 kristijanov.

Z Madagaskarja je prinesla zadnja pošta na Angleško vest, da so bili Francozje v dveh bitvah hudo tepeni. Hovas so se jako hrabro bojevali, vodji sta jim bila dva angleška generala.

V Uragvaji je vstal upor. Uporniki so neki vladino vojsko potolkli.

DOPISI.

Z Občin 25. aprila 1886. (*Nekaj o Cikoriji in o prihodnjej volitvi*). Prav ste rekli v zadnjej štev. vrle Edinosti, da je vse gibanje za Danela uprav cikorija na novo oživljena. Kaka presija se je delala za to, da so ljudje podpisali Mirkovičev protest; večina ljudi ni znala, kaj podpisujejo in sploh ni bilo surovosti ni konca ni kraja.

Da, garda našega nazovi-kandidata je celo opravljala Nabergoja, češ, da je Rus in Bog si vedi še kaj vse. Nabergoj, katerega je sam cesar pri vsakej priliki, ko je bil v Trstu, mej poslanci najbolj odlikoval, kateri uživa sploh zaupanje tudi sedanjega ministerstva in je po dokazih, kateri se vsak dan videvajo, od vseh poslancev najboljša in najzanesljivejša podpora sedanje dunajske vlade, temu možu se upajo naši politiški »kalfaktorji« očitati panslavizem in po nekakem izdajstvo. O ti šentano farizejstvo, o ti grdo kleče-plastvo, kako daleč je uže prišlo s teboj! Kedor dela z Bokalićem, Mauronerjem in celo takozvanim banskim lordom, ta je cikorjaš in cikorjaši so neprijatelji Avstrije, kajti cikorija prav tako, kakor Progresso, dela na to, da bi poitalijančili okolico, ali poitalijančevanje je isto, kakor prepariranje naših Primorskih dežel za odrešitev, boljše rečeno, odcepljenje od Avstrije. To je pri volitvah v drž. zbor sama vlada manj ali več priznala, in uprav zato ne moremo razumeti, kako se more kazati človek dobrega patrijota, ko se pajdaši s cikorjaši. Žalostno pa zadosti, da ima naše dobro ime trpeti zarad hotela na vrhu; žalostno zadosti, da se še nahajajo ljudje v našej okolici, ki ne vedo, kedo je okolici naložil davek na teleta, krave in sploh okolico uže pred leti mestu izročil na milost in nemilost, da ga ono obdači.

Cikorjaška politika ni nova v okolici, okolica je uže imela dva poslanca v V. okraju, katera sta jo tirala, in zarad tega bo še okolica dolgo trpela. »Jabelko ne pade daleč od debla«; ta rek naši okoličani dobro poznajo, a dobro bi bilo, da se vsej ta pot tudi po njem ravnajo. Načelnik flijalke cikorjaške v V. okraju pa je eden tistih poslancev, ki nas je od nekdaj imel za svoj »Stimmvieh« in kateremu smo dali pred 2 letoma sijajno nezaupnico.

Kandidatura Danelova pa ni nič druzega, nego maščevanje za nezaupnico, g. Burgstaller je stvar tako napeljal, to je javna tajnost.

Naj torej pritiska Cikorija, kolikor ljubo, na Občinah se je sicer dosti ljudi izneverilo lastnej hiši, lastnej materi, ali 30 do 40 nas vsejedno stoji krepko za pravico in za moralno smrt cikorji. V Trebčah je le 10 odločnih mož, druge so »pocikorjašili zarad službe«; ali zadosti nas bo, ako hoče Bog in sreča junaška, da svoj okraj obvarujemo sramote!

Iz Vipave 28. marcija. (Izv. dop.) Ako zasluži katera občina na Kranjskem odločno pohvalo zaradi prizadevanja o šolskih zadevah, zasluži jo pač vipavska v prvej vrsti. Se ve, da je rajnki vse časti in hvalevredni vipavski dekan g. Jurij Grabrijan bil tisti mož, kateri je v tem inicijativo poprijel, pa tudi vse temu potrebno izvršil. V njegovej glavi se je porodila misel, v Vipavi novo, zahtevam dandanašnjega šolskega napredka primerno šolsko poslopje zgraditi. Njegova neutrudljiva delalnost je pa tudi misel s pomočjo-

cerkvenega kapitala in s pomočjo cerkvenega kapitala in z pomočjo za blagi namen unetih požrtljivih vipavskih občanov do dejanja dovedla. Na glavnem prostoru našega trga stoji krasno dvonadstropno poslopje, nad čigar leposlognem vhodom stoji z velikimi, zlatimi, v kamen zasekanimi črkami zapisano, da je posvečeno: »Veri in omiki«. In te poslopje je naša čveterorazredna ljudska šola, kakoršnih se po kranjskih ednakih trgih gotovo le malo, pred ko ne, čisto nič ne nahaja. Rajnki dekan Grabrijan jej je bil pričetnik, pa tudi dogotovitelj. To pa ne le v zgradbinem ali stavbinem obziru, temuč tudi v moralnem, to je v skrbi za prave, za odlične učne moči v njej. Ponosni smo bili vipavski tržani na našo krasno šolsko poslopje, ne manj ponosni pa tudi na može, kateri so bili v to pozvani, da so našo deco podučevali k vsemu dobremu in lepemu jo napeljevali. Imena mož: Hiti, Barle, Hribar, Goršič, Račič, Adlešič nam ostanejo vedno v najboljšem spominu, kajti to so bili ravnatelji, oziroma učeniki naše šole, kateri so v lepi slogi, v lepem uzajemstvu s prečestitim gospodom dekanom Grabrijanom in mej seboj tako podučevali, v šoli in izven šole se tako vedli, da jim je šla vsa čast, vsa hvala od vseh strani. Ali kako se je v kratkem času vse spremenilo? Blagi dekan Grabrijan je legel k večnemu počitku, mnogoletni ravnatelj naše šole, gospod beneficijat L. Hiti je ta posel odložil, za njim nastopivši vrli mož Adlešič se je po smrti Grabrijana na Dolenjsko premestil, na njegovo mesto je pa prišel človek, katerega naj bi pač nikdar k nam ne bilo! »Rufus rare bonus« pravi latinski pregovor, in ako se je kde do pičice obistinil, obistinil se je pač nad našim »Rufusom« zdanjem ravnateljem naše šole. Možiceli izvira še iz nekdanje Idrijske pripravnice.

Zadosti povedano za njegovo duševno moč. Kako je do ravnateljstva v čveterazrednici prišel, vedo pač bogovi, pa tudi tisti, kateri so svedoki bili, pri sejah krajnega osobito pa okrajnega šolskega sveta v Krškem, za časa ko je naš Rufus še tam služboval. Nemčurstvo, blažena bodi beseda! K nam je prišel iz Radeč in spremljalo ga ni nič manj, nego tri sodniške tožbe. Buon principio, tako smo si vsi mislili. V pričetku ga je bila sama ponižnost, sama udanost, sam med in aix-ko olje. Pa ni ga polžka na svetu, kateri bi pred ali poznej svojih rogličkov ne pokazal, ako jih tudi še tako v svojej hišici skrivati zna. In tako je bilo tudi pri našem Rufusu. K malu se je pokazalo od kod njegovo vedno solzenje izvira, namreč iz vira resnice — vina. K malu se je tudi pokazalo, da je njegovo vsakdanje zahajanje k sv. maši gospoda dekana, le, golo hlinstvo, kajti — v šoli je pa kaj na to otroke, nedolžno našo deco surovo *preklinal*!

Naznanilo se je to krajnemu šolskemu svetu pa — hlinstvo večkrat uže toliko izda, da se tudi čez najnedostatnejše prigodke ne le pajčovlan, temuč že koc primerljivosti vrže. Naš Rufus je prišel uže tako daleč, da je fantiča, kateregа mu je kolega gospod učitelj P., z vsemi drugimi učenci svojega razreda v kazen čez kosilo v šoli pridržal, kar siloma iz kazni vzel, pri tem ga po nemški surovo ošteval, da — še celo s pestjo ga skozi vrata nazaj v sobo pahnol. Ali more človek, kakor učitelj in ravnatej na čveterorazrednici še boljše svojo *omiko, in uradno taktiko dokumentirati???* In tako se godi na našej vipavskej čveterorazrednici na našem nekdanjem ponosu.

O jerum, jerum quo mutatio rerum? Praša se pa, a'i se tudi čez take dogodke »koc« prizanesljivosti vrže? Ali se naša šola uže enkrat sramote reši, ali še ne? Veri in omiki ima biti posvečena naša šola, ne pa škandalu.

V Rimu 30. marcija. Bral sem v Vašem listu Edinost, da se govori v Trstu, da Bismark pride v Miramar zarad bolehnosti. Jaz dvomim, da se kaj tacega v resnici zgodi, kajti povem Vam, kar sem pred enim mesecem slišal iz ust nekega profesorja tukaj v Rimu. Jeli verjetno ali ne verjetno, tega ne bom preiskaval. Vsak dan opoldne in zvečer sem pri jedi v gostilnici v društvu mladih zdravnikov in profesorjev; vedno jim nasprotujem, ko govore o italijanskem Trstu, Istri in Trenti, dokazal sem jim, da Trst, Gorica, Istra ni italijanska patria. Pred enim mesecem smo se zopet sprli pri kosilu, nek profesor, velik moj prijatelj, odgovori mi: No, dobro, jaz vidim, da ste vi »un buon Austriaco«, ali Trst ni avstrijski in tudi italijanski ne, ampak nemški.

Leta 1870 je naredil Bismark načrt tako le: Vi Italijani posedite deželo rimsko. Avstrija naj se razširi do meje grške, Avstrija bode imela dve luki, eno v Solunu in drugo na Reki, ko Avstrija dovrši svojo nalogo, da se razširi do Soluna, vi Italijani mi morate pustiti prosto roko da posedem Ilirijo, to je Trst.

Jaz bi nekoliko tega verjel, ali ne vsega, le toliko, da Prusija bi posedla zgornje Tirolsko, Italija pa spodnje in tu ti Primorsko. Za to mislim, da se govori v Trstu o Bismarku, to bi znala biti politika italijanska.

Da je morda Bismark to zmešnjavo napravil, tako se mi pozdeva, ker naša vlada (avstr.) Trst opuša in Reko podpira. Le poglejmo, kako se je Trst spremenil od leta 1870. Naj bo pa uže tako, al tako, to je gotovo, da bo za Primorsko še hud boj. —

Naznanjam Vam še, da je tukaj v Rimu vso zimo pomlad, na pustni dan sem jedel nov krompir, grah in bob v kozlah. Italijanska vlada se močno vtrjuje v Rimu, 4000 žendarmov je prišlo sedaj v Rim, krog in krog mesta se delajo trdnjave in kasarne, hiše po mestu posipljajo, da napravljajo skoz vse mesto široke ulice. Stare palače stoje trdno, a nove palače še niso dovršene in uže se same posipljajo, da mnogo delavcev usmrtijo. Na Piazza Vitorio Emanuele je bila neka palača dovršena, a neki večer posul se je četrti nje del do tal, kar je še ostalo, to pa so za sedaj podprli.

Domače in razne vesti.

Prestolnik Rudolf še le po velikonočnih praznikih zapusti Lakromo in odpotuje na Dunaj. Zdravje se mu je povrnolo.

Tržaški občinski svet je imel 1. t. m. javno sejo v katerej se je predložil in potrdil računski sklep občinske plinarnice za leto 1885, potem izvolil nov upravni svet za to plinarnico. Potrdilo se je še nekoliko druzih računskih sklepov za leto 1885 in sprejelo nekoliko proračunov za leto 1886. Najelo se je tudi neko poslopje na dve leti pri sv. Mariji Majdaleni, ki bi rabilo za bolnišnico v primerljaji kolere in dovolilo v ta namen 3000 gld. Nazadnje se je izvolila še komisija za preskrbovanje vode in bili so izvoljeni ti le gospodje svetovalci: dr. Dompieri, dr. Geiringer, dr. M. Luzzatto, dr. Morpurgo, dr. Righetti, Strudthoff, dr. Tomasini, profesor Vierthaler, S. Ventura in L. Vianello. Nu, doktorjev je v komisiji dosti, vendar je malo upanja, da bi z vsemi doktorskimi spletkami priskrbeli dobre in potrebne vode.

Občni zbor društva Edinost bode jutre ob 10 in pol uri dop. v prostorih del. podp. društva. Rodoljubi vdeležite se važnega zbora!

Volilce V. okraja okolice opozarjamo, da se bode nova volitev pred prav tisto komisijo vršila, kakor zadnjič in sicer drugo nedeljo, 11. t. m. od 9 ure zjutraj do 2 ure popoludne. Legitimačni in volilni listki se bodo volilcem oddajali prihodnji teden. — Ako kak volilec ne dobi volilnega lista do soboto 10. t. m., pride lehko po njega v šolo v Trebčah; tam ga more dobiti 10. t. m. od 10 ure zjutraj pa do 2 ure popoludne.

Pozor torej, posebno oni volilci, ki so ostali pri pravem prepričanju, do kedo od njih ne ostane brez volilnice, kajti cikorija budi za cikorjaško delovanje.

Udom del. podpor. društva! Volilni odsek vabi vse čestite ude na volilni shod v nedeljo dne 4. t. m. ob 5. uri popoludne v društvene prostore (Via Molin piccolo br. 1), da se postavijo kandidatje za nov odbor.

Predavanje v prostorih delalskega podpornega društva jutri zvečer bode o vražah mej raznimi narodi. Začetek točno ob 7 i pol uri zvečer.

Razpisana je služba občinskega zdravnika v Labinu. Letna plača znaša 1000 gld. Prošnje se imajo vložiti do 30. aprila občinskemu svetu v Labinu.

Družba za krajno železnico Ronki Cervinjan je uže prosila za dotično dovolitev. Ona ima namen, to črto od Cervinjana do državne meje podaljšati in zvezati z italijansko železnico, postransko progo zgraditi od Fiumicela v Oglej i nazadnje napraviti zvezo od Ronkija skoz Gradiško s progo Podgora-Gorica in skoz Kormin do italijanske meje. Ves ta načrt se ima razdeliti v dva dela, prvi bi obsegel proge od Trsta skoz vipavsko dolino do Gorice, druge pa vse proge v nižavah primorske dežele. Dolgost proge Ronk-Cervinjan znaša 15 kilometrov in so skupni zgradbeni troški proračunjeni na 515.000 gld.

Tržaške novosti:

Čudne firme. V Trstu se zgodi, da se čestokrat kaka čudna firma naseli in prav na visoko »švindla«. — Taka firma se je tudi v decembru 1885. pri nas etablirala pod imenu Laborde e Comp. ter si najela lepo pisarno na korzu. — Predstavljala sta firmo nek 50 letni V. Menesson in 38 letni Eduard Manise iz Brüselja, zadnji pod krivim imenom Mariello Laborde. — Dovršila sta oba mnogo sleparij, ker sta na visoko delala in si znala tako kredit prišvindljati; sodnija pa je prišla sleparijam na sled in te dni oba omenjena trgovca(?) zapria ter trgovino na korsu zapečatila. — Domači, pošteni ljudje v Trstu ne dobe gotovo toliko podpore, kakor taki švindlarji, da so le židje ali pa iredentarji! Pa slabo delo se vedno bolj maščuje nad požidanem Trstom!

Znani defraudant, iredentar Pescatori, sotrudnik »Alabarde« vendar ni še menda v rokah pravice; Italijani v kraljestvu ga skrivajo, ker jim je v Trstu dobro služil. — Pred nedolgo je ta iredentarski agent izdal v Milanu neko novo igro pod imenom »Giustizia austriaca«. — Igre namen je bil, avstrijsko pravico napadati. — No, zdaj bode najbrže sam poskusil avstrijsko pravico, ta slepar, ako ga italijanska pravica, katere je prav malo, ne skriva in ne odtegne po vsej evropskej pravici zasluženej kazni. — Boste videli, kaj bode še le, ko nastane krah dr. Ludra!

Samomor. Učitelj godbe Franc Colla se je v četrtek v lastnem stanovanju v ulici S. Francesco zastrupil in je precej umrl.

Nesreče. Pripeljali so te dni v bolnico dva delalca ponesrečena na hrpeljskej železnici, eden je Lombard, drugi je Goričan. — Našli so včeraj v nezavesti pred bolnišnico revo 35letno okol čanko Magdalena Berlanc ter so jo nesli v bolnico. — Povozil se je poleg Rojana 9letni dečko Giudo Fulizi. — V nezavesti, močno bolno so na ulici della Tesa našli neko 80letno Bonetti Ano. — Našli so tako na ulici bolana tudi dva moža, delalca.

Policijsko 3 okoličane so zaprli, ker so nekega Franca Mersiča v Kolonji s kamenjam napadli in močno ranili. Zaprli so te dni 2 nevarna tatova in več razsajalcev.

Važna novica za učenjake. »Novoje Vremja« poroča, da bode po odstopu profesorj viteza Miklošiča stolico slovanske filologije na vseučilišči Dunajskem prevzel Slovencem dobro znani g. Boudouin de Courtenay, sedaj profesor na vseučilišči v Derptu na Ruskem, na Goriškem posebno dobro poznani učenjak.

Vremensko prorokovanje. Mathieu de la Drôme prorokuje za mesca april tako-le vreme: Lepo vreme od 1. do 4. t. m. Od 4 do 11. pa bode večkrat hudo deževalo, ob jadranskem morju, pri vsem tem zadosti gorka temperatura. Jako prijetna temperatura in celo gorki dnevi od 11. do 18. t. m. Morje jako mirno. Suša od 18. do 26. t. m., jutra jako mrzla, v Avstriji bomo imeli mnogo slane in tu pa tam tudi točo. Od 26. t. m. do 4. maja sopet prav ugodno gorko vreme, le tu pa tam kak močan veter. — Spoh bode April jako lep, in le jutra in večeri bodo mrzli.

Italijanska poštenost. V Genovi, ki je za Italijo to, kar je za Avstrijo Trst, so prvi bankirji izvršili tako velike sleparije, da je kakih 6 ali 8 bankirjev zaprtih in da gre zatožba proti nič manj nego 50 firmami, ki so s temi na milijone izvedenimi sleparijami v zvezi. O benedetta terra dei galantuomini!

Prometu odprte železnice v letu 1885. v Avstrijsko-ogerskej. V letu 1885. je bilo v državi in zasedenih deželah 540.14 kilometrov novih železnic z 88 postajami, 8 zvežami na proge tujih železniških uprav in 17 zvez mi z lastnimi programi prometu izročenih. S železnicami zunanjih držav se ni sklenola nobena nova zveza.

Red Juzuvitov. Namestnik jezuvitskega generala pater Anderleddy, objavil je pregled, iz katerega se vidi, da ima red zdaj 2500 misijonarjev, od dobe njegovega početka ima 248 svetnikov, 1500 mučenikov, 13 papežev, 60 kardinalov, 4000 škofov in 6000 pisateljev.

50.000 goldinarjev znese glavni dobitek Kinčen-loterije, ki previdna še z drugimi 4787 dobitki ter z to množino dobitkov podaje veliko možnost za zadeti. Okoliščina, da se bodo vsi dobitki, koj po žrebanju 24. t. m. izplačali v denarju, prikupljuje Kinčen-srečke radi česa mi opozarjamo čistite bralce na to loterijo.

Jako močne burjave so vtorek ni brzojavnih uradih opazovali. Mej Trstom, Dunajem in druzimi severnimi postajam; je bilo brzojavlje je jako težavno, na tudi z Benetkami in Rimom je bilo delo zelo težko v mnogih krajih, tako na priliko v Beljaku in v Benetkah, bliskalo se je in grmelo.

Književnost.

Slovenska Matica.

72. odborova seja »Matice Slovenske« dne 17. marcija.

Navzočih 16 odbornikov; predseduje prof. J. Marn.

Prvosednik naznanja, da sta pregledala in potrdila zapisnik o 71. odborovi seji gg. odbornika Križič in Vavru, ter pozove verifikatorjema današnjega zapisnika gg. Križiča in Pleteršnika.

Prvosednik omenja smrti nekaterih gospodov, ki so bili z Matico v ožji zvezi, ter naznanja, da je Matica poslala več pisem iz Kopitarjeve korespondence do Jak. Zupana in še nekaj druzih pisem prof. dr. Jagiću; da jih vsled lastne želje primerno porabi in o svojem času društvu vrne; prof. Jagić pa je Matici daroval več dragocenih knjig iz svojega peresa.

Matica je poslala g. Batjuškovu v Št. Peterburgu zahvalno pismo za dragoceno književno darilo (2 obsežna svezka starinskih publikacij s krasnim albumom).

Matica vstreže prošnji novomeškega gimnazijskega ravnateljstva, naj bi se knjižnici in pridnim dijakom omenjenega zavoda darovalo kaj primernih knjig iz društvene zaloge, in sklene darovati posebno onih knjig po več iztisov, ki bi utegnile služiti dijakom v pripomoček pri šolskem pouku in kojih ima še znatno število na razpolaganje.

Odbor sklene z dovoljenjem g. darovalca veliko zbirko českih šolskih knjig, ki jo je gosp. Lego poslal Matici in namenil v prvi vrsti profesorjem srednjih šol, odstopiti učiteljskima knjižnicama, gimnazijski in realski v Ljubljani.

Nekatera društva in zavodi se zahvaljujejo za podarjene jim knjige, drugim jin sklene odbor na njih prošnjo podariti, zopet drugim pod olajšanimi pogoji prodati.

S Hrvatsko Matico se ponovi književna zveza. (Dalje prih.)

Prorokovanje. K malo bo sopet nekaj počilo, morda še hujšega, nego pri »banca popolare«.

Tržno poročilo.

Kava — mirna kupčija. Prodalo se je te dni 1600 vreč kave Rio po fr. 40 do fr. 58. — 300 vreč Santos po fr. 40 do fr. 58. — 1300 Malabar plant. po fr. 90. — 700 Java Mal. po fr. 62 — Ceylon plant. stane fr. 83 do fr. 124,

Sladkor — ker je došlo veliko prašanja za sladkor iz inostranskega, je cena nekoliko boljša postala. Sladkor v vrečah se je prodajal te dni po fr. 20 do fr. 23½.

Sadje — v dobrem obrajtu. Pomaranče in limone od fr. 2 do fr. 7, — mandlji fr. 76 do fr. 82, — fige v vencih fr. 12. — rož či I. vrste fr. 8, — opaša fr. 27 do fr. 28, — cvebe fr. 20 do fr. 27. — Elemé fr. 26 do 35. — Sultanina fr. 23 do fr. 35.

Olje — se kupi zdaj ugodno, namizno fr. 56 do fr. 73. — jedilno fr. 37 do fr. 42 bombažno fr. 25 do fr. 30.

Petrolje — je vedno stalno na fr. 10.

Domači pridelki — iskani. Fižol rudeči fr. 10, — bohinec fr. 11, — koks fr. 12 do fr. 12½, — maslo fr. 88 do fr. 96.

Žito — Vsled neogodnih poročil o letini na Ruskem so ceno postale više in se je tudi kupčija o koruzi in pšenici vzdignola. Pšenica stane uže fr. 10 do fr. 10.25, koruza levan. turška fr. 6.50 podanovska fr. 6.70 do fr. 6.80.

Les — še precej obrajtan, cene trdne.

Seno — dobro konjsko stane fr. 1.80 do fr. 2.30.

Borsno poročilo.

Borza je zopet vesela, včeraj so kurzi državnih papirjev zopet poskočili, v obče ugodno stanje, kijubu zmešnjav po svetu.

Dunajska Borsa

dne 2. aprila

Enotni drž. dolg v bankovcih	84	gld	90	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	84	»	95	»
Zlata renta	114	»	35	»
5% avst. renta	101	»	70	»
Delnice narodne banke . .	875	»	—	»
Kreditne delnice	299	»	—	»
London 10 lir sterlin . .	125	»	85	»
Napoleon	—	»	—	»
C. kr. cekini	9	»	99·50	»
Kr. državnih mark . . .	5	»	94	»

DELAL. PODPORNO DRUŠTVO

pod pokroviteljstvom

Njegove cesarske visokosti cesarjeviča Rudolfa.

v Trstu.

POZIV

na občni zbor

dne *11. aprila* v dvorani *„Slovanske čitalnice“* („Monte verde“).

Začetek točno ob 5 uri zvečer.

Dnevni red:

1. Nagovor predsednika.
2. Društvena kronika, poroča tajnik: *a)* o moškem, *b)* o ženskem oddelku.
8. Poročilo denarničarja o računu za leto 1885. in poročilo pregledovalcev računov, *a)* za moški, *b)* za ženski oddelek.
4. Proračun za leto 1886. in dotični predlogi: *a)* za moški, *b)* za ženski oddelek.
5. Poročilo gospodarja in knjižničarja.
6. Predlogi odbora za nekatere spremembe pravil *a)* moškega, *b)* ženskega oddelka.
7. Volitev predsednika, tajnika, denarničarja, 18 odbornikov in 6 namestnikov v smislu §. 11. in 12. pravil, voli moški oddelek.
8. Volitev 3 pregledovalcev računov za leto 1886. v zmislu §. 18. pravil, voli moški oddelek.
9. Volitev 30 nadzornikov (mojstrov) v zmislu §. 11. pravil, voli moški oddelek.
10. Volitev 8 odbornic, 4 namestnic in 6 nadzornic v zmislu §. 13, voli ženski oddelek.
11. Volitev 2 pregledovalk računov v zmislu §. 18. pravil, voli ženski oddelek.

Trst, 31 marcija 1886.

ODBOR.

Čudovite kapljice Sv. Antona Padovanskega.

To priprosto in naravno zdravilo je prava dobrodejna pomoč in ni treba mnogih besedi, da se dokaže njihova čudovita moč. Če se le rabijo nekoliko dni, olajšajo in preženejo prav kmalu najtrdovratniše *želodčne* bolesti. Prav izvrstno vstrezajo zoper hemorojde, proti boleznnim na *jetrih* in na *vranici*, proti črevesnim boleznim in proti glistam, pri ženskih mlečnih nadležnostih, zoper beli tok, božjast, zoper scropok ter čisti pokvarjeno kri. One ne preganjajo samo omenjenih bolezni, ampak nas obvarujejo tudi pred vsako boleznijo. 53—48

Prodajejo se v vseh glavnih lekarnicah na svetu; za naročbo in pošiljatve pa edino v lekarnici *Cristofoletti v Gorici, v Trstu* v lekarni **E.** *Zanetti* i *G. B. Rovis, G. B. Faraboschi* in *M. Ravasini.* Ena steklenica stane 30 novcev.

Varovati se je pokvarjenih *posnetkov*, s katerimi se zavolj želje po dobičku tu pa tam ljudstvo goljufa, dasi nimajo nobene moči in vrednosti.

ROOB COCCOLA

posebnost

c. k. priv. in odlikovane tovarne

ROMANA VLAHOVA
V ŠIBENIKU.

Podružnica v Trsru: Via S. Lazzaro I-B

Prijeten, krepčalen liker, odlikovan se **zlatimi kolajnami** in **diplomami na razstavah** v Skradinu, Napolju, Trstu, Sv. Vidu, Lincu, na Dunaju, v Kalkuti itd.

Ta iz jagod **Juniperus comunis** in **diš čih želj**išč napravljeni liker je prijetnega okusa.

Jako pospešuje prebavljenje in se rabi z dobrim uspehom za krepčanje osla belih moči, ker je dokazan njega zdravilni upliv na živce, možgane in na hrbtanec.

Prodajo na debelo preskrbujejo moje hiše **v Šibeniku** in **v Trstu.**

Pradaja na drobno v vseh kavarnah, prodajalnicah likerjev in sladčičarijah.

Nepokvarjeni pravi liker se pozna po steklenici, v katerej je vtisnena firma, potem po zamahi z grbom in po malem ovitku z autografovano firmo **Romano Vlahov.** 36—48—17

Telegram.

5000 komadov brnskih čisto volnatih

Oblek za gospode

za pomlad in proletje

crne, rujave, sive, čokoladne, modre barve, melirane in sploh v najmodernejših barvah in denisah po naslednjih uže nezaslišano nizkih cenah.

Vsaka obleka prve vrste for **3.75**
in visoko „ „ „ **4·75**
iz najfinejše volne „ **6·25**

za popolno vrhovno suknjo
stane blago prve vrtse . for. **3.—**
„ vitoko prve vrste for. **4.25**

Blago je najmanj še enkrat toliko vredno.

Blago je rabljivo tudi za dežne plašče za može in za dame, za krila in spalne halje.

Razum tega je ostalo od neke konkurzne mase še več tisoč komadov prvega blaga iz

brnske česane preje (Kamgarn)

Ciste volne

v najnovejših uzorih v sviltih in temnih barvah. Te obleke, ki so poprej stale pri fabrikantih f. 15.– dam zdaj za samo f. **8.75** za celo obleko.

Blaga je zadosti za sukno, telovnik in hlače tudi za najdoljšega in močnejšega moža.

Naj torej vsak naroči brez skrbi, saj le kupcu je to v prid, ker fabrikant ima pri takih cenah neizmerno zgubo. — Ražem tega se zavežem vsakemu denar povrnoti, ako blago ne odgovarja temu, kar more po tem naznanilu pričakovati. — Tudi je na prodaj več tisoč **pledov za potovanje** po for. **3.50** prve in fr. **5.50** visoko prve vrste komad rujavih, rujavomeliranih in v vsih modnih barvah. Ti potovalni pledi so mej brati še enkrat toliko vredni, česar se more vsakdo prepričati. Pledi so neizmerno veliki, debeli, široki, torej nepokonjčljivi.

Odpošilja se le proti pošiljatvi denara naprej ali pa proti poštnemu povzetju in je treba naročiti pri sodnijsko vknjiženej firmi

J. H. Rabinovicz
WIEN
III. Hintere Zollamstrasse 9.

Na prodaj

v prijetnem mestu Kamniku, kamor po letu mnogo njih prebivati prihaja, hiša št. 26. z 5 sobami v prvem nadstrapju, 3 v prizemlju, kuhinjo in dvoriščem, vrtom, hlevom, kletom, vodnjakom z izborno vodo in občinskimi pravicami za 6000 for. Več izve se v našem uradništvu. 3—1

ŽELODČNE BOLEZNI
je mogoče ***BRZO*** in ***POSVEMA*** ozdraviti po

JERUZALEMSKEM BALZAMU

edini in nedosegljivi želodčni pijači.

Da si človek izvoli pravi lek proti želodčnim boleznim, pač ni tako lehko, posebno dandenes, ko v trgovini prodajajo vsakovrstne enake leke.

Večina raznih kapljic, izlečkov itd, katere se občinstvu kakor pravi čudeži priporočajo, niso nič družega, nego škodljiva smes.

Edini **Jeruzalemski balzam** si je zagotovil vsled svoje priproste sestave, odločno oživljajoče in želodčne živce hitro krepčalne moči **pravico prednosti** nad vsemi dosedaj v tej stroki poznanimi zdravilami, kar dokazuje tudi se vsakim dnevom veče prašanje po njemu. Ta balzam bogat na delajočih snovih kineške robarbare, katera korenika je poznana zarad njenega ugodnega upliva na **prebavljenje** ni **čiščenje**, je zanesljivo sredstvo proti težavam v želodcu odvisnim od slabega prebavljanja; zato pa ga vsi strokovnjaki in zvedenci priporočujejo proti neješčnosti, zabasanju, smrdljivi sapi, gnjusu, riganju, bacanju, proti hemoroidalnem trpljenju, zlatenci in vsakej bolezni v črevesju.

Steklenica z navodom vred stane **30** novcev. 24—15

GLAVNO SKLADIŠĆE u LEKARNI

G. B. PONTONI
v GORICI.

Skladišča v Trstu v lekarni *G. B. Rovis*, na Reki v lekarni al Redentore, G. Gmeiner, v Korminu v lekarni A. Franzoni, v Tominu v lekarni E. Palisca.

Poglavitni nauki in molitve ki jih mora znati kdor hoče prejeti sv. birmo, sv. pokoro, sv. obhajilo in sv. zakon, zove se mala knjižica katera je izšia v naši tiskarni in se dobiva po 4 novc.

Piccoli-eva esenca za želodec,
G. PICCOLI, lekar v Ljubljani.

Ozdravlja kakor je razvidno iz zahvalnih pisem in **zdravniških spričeval bolezni** v želodcu in trebuhu, **bodenje, krč, želodečno in premenjavno mrzlico, zabasanje, hemerojide, zlatenico, migreno** itd. in je najboljši pripomoček zoper gliste pri otrocih.

Pošilja izdelovatelj po pošti v škatljicah po 12 steklenic za 1 gld. 36 novc.
Pri večem številu dobi se primeren odpust.

V steklenicah po 15 soldov se prodaja v Trstu v lekarnah: Foraboschi, Leitenburg, L prandi, Pozzetto, Praxmarer, Prendini, Ravasini in Zanetti in skoro v vseh lekarnah Primorskega, Tirolskega, Istre in Dalmacije.

Gosp t Gabr. Picoli-ju, lekarničarju v Ljubljani

Na zahtevanje potrjujem, da sem Vaš cvet za želodec, kojega deli so mi dobro znani v velikih slučajih vspešno rabil proti boleznim v želodcu in zlati žili 28—50

Ljubljana, mesec januar 1884.

Dr Emil vitez pl. Stöckl,
c. k. vladni svetovalec in deželno-sanitnet poročevalec.

Podpisani potrjuje, da ima želodečna esenca ljubljanskega lekarničarja „Piccoli-ja hitre in prečudne zdravilne moči. Ž njo ozdravilo je mnogo ljudi moje in sosedne župnije; komaj preteče dan, da ne bi kdo prišel k meni, ki me prosi za jedno steklenico želodečne esence, kojih imam vedno nekoliko pripravljenih.

A. Wlassish, župnik-kan. Plominj. Primorsko

Antirrheumon najboljše zdravilo proti prehlajenji, kostobolji, hromoti delavnih čutnic, bolečinam v križi in v prsih, prehladnim bolečinam v glavi in v zobeh. Steklenica 40 kr.

Pastilje santoninske; (kolesci zoper gliste) izkušeno zdravilo zoper gliste škatljica 10 kr. 100 košč. 50 kr. 1000 košč 5 gld. 2000 6 gld

Salicilne pastile proti prehlajenju najboljši pripomoček proti davici (difteritis), plučnim, prsnim in vratnim bolečinam, zoper kašelj in hripavost. škatljica 20 kr.

Zeliščni prsni sirop. Ta iz zdravilnih zelišč izdelani sirop se rabi z najboljšim uspehom proti vsem prsnim in pljučnim boleznim, zasliženju, kašlju, hripavosti, dušljivemu kašlju itd. Odraščeni naj vzamejo 3 do 4 žlice vsaki dan, otroci ša toliko žličic. Steklenica 36 kr.

Tu navedena, Kakor vsa druga zdravila se zmiraj frišna dobe v lekarni

G. Piccoli-ja
«pri angelu»
v Ljubljani
na Dunajskej cesti,
kder se naročila tako po pošti proti povzetji izvršujejo.

Učenec se sprejme v nekej mešanej trgovinski hiši na Dolenskem; ponudbe na naše Upravništvo.

Istina dokazuje, da moje dotično naznanilo slavnemu občinstvu je gola resnica.

Prevzel sem namreč **celo zalogo** dobro narejenih, **znamenitih plaht in odej** iz neke prve tvornice po **najnižih cenah,** tako da **samo jaz sem v stanu prodajati za sramotno ceno**

fini po fr. 1.50 najfinejši po fr. 1.75 komad

KONJSKE PLAHTE

Te plahte so 190 centim. dolge, 130 cent. široke, jako močne, goste kot dilja, trpežne, razno barvane, z barvanimi krajicami, nepokučljive baže, ter se lahko rabijo kot **posteljne odeje. Od vseh strani sveta** se po njih radi njene trpeznosti in **nizke cene** poprašuju ter jih mnogo razprodaja, kajti poprej stale so **dvakrat toliko** Dalje prodajam tudi

Odeje za kočiajže

najboljše kakvosti, fine, zgotovljene, velike, raznobarvane in bordirane, po najnižji ceni, samo **po 2 for. 50 kr.** komad.

Razpošiljanje z povzetjem ali predno pošiljastvo denarja.

Nepristujoče blago vzame se nazaj ter se denar koj nazaj pošlje.

Napis:

UNIVERSAL-EXPORT-BUREAU: S. LÖW
II. Flossgasse 2 Wien.

Lekarna Trnkoczy

zraven ratovža na velikem mestnem trgu v Ljubljani

priporoča in razpošilja s poštnim povzetjem

Marijaceljske kapljice
za želodec,

katerim se ima na tisoče ljudi zahvaliti za zdravje imajo izvrsten vspeh pri vseh boleznihv želodci in so neprekosljivo sredstvo zoper: **pomanjkanje slast pri jedi, slab želodec, urak, vetrove, koliko, zlatenico, bjuvanje, glavobol, krč v želodci, bitje srca, zabasanje, gliste, bolezni na vranici, na jetrih in zoper zlato žilo.**

ŠVARILO! Še jedenkrat nam je omeniti, da so te kapljice izpostavljene velikemu ponarejanju. Mnogo ljudi je, ki ne znajo pripravljanja teh kapljic in pod imenom „Marijaceljske kapljice" razpečavajo slednje kot ponarajene kapljice mej nevednim ljudstvom. Te kapljice zaradi svoje brezvspešnosti neso prave «Marijaceljske želodčne kapljice». Kdor torej želi pravih «Marijaceljskih želodčnih napljic», pazi naj pri kupovanji vedno na gorenjo podobo Mabožje, ki je za varstveno znamko postavno zajamčena in mora biti na vsaki steklenčici.

Dobivajo se v lekarni Trnkoczy zraven rotovža v Ljnbljani, so najboljše in, kakor mnoga zahvalna pisma potrjujejo, najskušenejše in prospešnejše kaplice zoper vse želodčne bolezni in njih nasledke. 5=

1 steklenica velja 20 kr., 1 tucat 2 gld., 5 tucatov samo 8 gld.

Razpošilja se s pošto najmenj jeden tucat steklenic.

Naslov: **Lekarna Trnkoczy v Ljubljani**

Zrebanje uže 24. tega **meseca.**

Kincsen SREČKE à 1 gld.

11 SREČK samo 10 gl.

Glavni dobitek v gotovini

gld. 50.000 gld.

10.000 gld., 5000 gld. odteg. 20% || 4782 den. dobitkov.

Kincsem-srečke dobivajo se

vlotrijskem bureau ogerskega Jocke-kluba:
Budimpešta, Waitznergasse 6. 7—

Sladni izvleček IVANA HOFFA ozdravil me je popolnoma od občnega telesnega opetanja.

Besede gospé Rentiere **Gelbar**—Eberswarе.

Da se resnica razširi potrdim, da sem bila po uživanju Hoffovega sladnega izvlečka in zdravilnega piva oproščena od občnega telesnega opešanja in da sem popolnoma ozdravela. Gospa vdova **Gelbar,** Rentiére.

Hicssing, januvarja 1881 Hessendorferstrasse 18.

Ker od vseh strani mnogoštevilna zahvalna pisma na gospoda Hoffa prihajajo, čutim se tudi jaz poklicanega pridružiti se tej množini, ki se tako gorko za pridobljeno zdravje zahvaljujejo, zadobljeno po uživanju gosp. Ivana Hoffa sladnih izdelkov, da izrazim mojo zahvalo. Po užitju 13 steklenic sladnega piva in 1 kil. sladne čokolade ozdravljen sem bil od hudega pljučnega katara. Sladki izdelki delujo utešljivo. Jaz se bodem i nadalje zdravil, da se obvarujem upljivov nevremen, zato prosim, da mi jih še pošljete. Izražam vam srčno zahvalo; z spoštovanjem

Maria bar. du Mont, roj. grofinja Batthyany.

Jaz 70 letni starček trpel sem na životnem opešanju in boleznih v čutnicah Vaš sladni izvleček, sladno pivo, kojega sem dolgo čosa za ojačenje života užival, ojačilo me je tako, da se čutim nekako pomlajenega. Prosim za daljno pošiljatev

L. v. Schirp, konjski stotnik a. D. Bergmannstrasse 107.

Presvitli kralj so pripoznali z veseljem zdravilni uspeh Vaših sladnih izdelkov toliko na svojej osobi kakor tudi pri mnogih članih kraljevske rodbine.

Kodanj itd. **Kastenkiold.**

Presv. kralj grški Jurij imenoval Vas je za dvornepa založnika „kot pripoznanje izvrstnega Vašega sladnega izvlečka«.

Od visokorodnega kraljeviča Wales dospela je sledeča depeša: «Za pr. kraljeviča Wales prosim, da mi takoj pošljete Vašega zdravilnega piva iz sladnega izvlečka.

Gospod **Ivan Hoff**, radi iznajdenja po njemu imenovanih sladnih zdravilnih, hranilnih izdelkov, c. kr. svetnik, lastnik zlatega križca za zasluge z krono viteza visocih pruskih in nemških redov, tovarne v Berlinu in Beču, Graben, Bräunerstrasse 8. 4—5

Opomba. Ker se Ivan Hoffovi sladni izdelki ponarejajo, naj pazi na to zdravnik in bolnik. — Kot znamnje pristnosti nose pravi Ivan Hoffovi izdelki na sebi znamko (podobo izumitelja Ivan Hoffa in tega podpis). Vse prodajalnice so pooblaščene za prodajo na drobno z litografovanim barvanim plakatom.

Zaloge. *Trst:* Glavna zaloga Franc S. Prinz, ulica Aquedotto, potem: J. Serravallo, C. Zanetti, lekarne in Ivan Cillia mirodilnica Ponte rosso, G. B. Angeli mirod. Piazza delle legna. *Zagreb:* Lekarna k «Salvatoru», Nadbiskupska lekarna in Milosrdnih bratov. *Bocen:* I. Bergneister, Moser, Illing lekar. *Kotor:* M. Stefanović, lek. *Reka:* Nik. Pavačič, Fr. Zeche., mirod.: G. Prodam Farmacia di Corte, Farmacia Arciducale, Farmacia alla Salute. *Gorica:* G. Christofoletti. *Inomost:* lekarna k tirolskemu orlu. *Kranj:* Franjo Dolenc. *Ljubljana:* Peter Lasnik. *Meran:* Fikenscher Haller, W. v. Pernwerth lek. *Pulj:* G. B. Wassermann lekarna. *Dubrovnik:* Anton Drobac. *Roveredo:* R Thaler lek. *Riva:* Canella lek. *Šibenik:* P. Bero, M. pl. Mištura lekarna. *Split:* Tocigl, de Grazio, Alpinović mirodilnica. *Trient:* Cugini, Larcher, Frici, Sauloni lek. *Zadar:* Chr. Mazzocco.

Lastnik društvo «EDINOST» — izdatelj in odgovorni urednik: VIKTOR DOLENC

Tiskarna V. DOLENC v Trstu.